

نه،

ته مي ، هپره نه وي

عبدالغفور لېوال

۱۳۸۴ لمریز

بسم الله الرحمن الرحيم

دا کتاب:

نوم	: نه، ته مي هېره نه وي
شاعر	: عبد الغفور لېوال
د پښتې طرح اوډيزان	: محبوب (شريفى)
خپرندوى	: ميوند خپرندويه ټولنه كابل
ټيلفون	: ۰۷۰۲۹۵۲۱۴
كمپوز اوډيزاين	: ذبيح الله (رامين)
چاپ كال	: ۱۳۸۴ لمريز هجري
چاپخاى	: ميوند مطبعه
پرليكه چمتو كوونكئ	: مختار احمد احسان - هالنډ
پرليكه پته	: www.benawa.com

سريزه :

شرم دی، په داسې يو اقليم کې ژوند کوم، چې خلک مينه گناه بولي. په چاپېريال کې مې ټول، لکه غوښن ماشينونه، هرې خواته ځغلي. هر څوک يو څه گټي خو ورځې ژوند کوي او بيا مري نيکمرغه کسان خپلو پاتې شونو (اولادې) ته څه پريږدي، کور، مال او يا نور څه...

گلونه راشنه کيږي، غوړيږي او بېرته رڅيږي، خاورې کيږي او ټول له هغو سره مينه لري، ځکه گلونه د رنگ، عطر او بنسکلا هستي په ميراث پريږدي خو مور، راشنه کيږو لوييږو، زړيږو او مرو، زموږ نه رنگ شته، نه عطر او نه بنسکلا، که يوله بل سره مينه وکړو، اې و او يلا، گناه-گناه-گناه...

ټول کرکه پېژنو، آن له هغو سره هم کرکه پېژنو چې مينه کوي
ليونی!

لاس دې راکړه، پوهېږم ستړې بې، تر گامونو لاندې مو ځای ځای واوره شته يونيم ځای ځمکه وچه ده، هلته څوک نه شته، يوه ډېره، دواوړې او بو پريولې ده راځه هلته به لږدمه وکړو.
گوره ليونی.

مور وولې له بنيادمانو څخه تنستو؟ ته خو شرمېږې چې د خلکو تر مخې وژاړې او دلته پر همدې ډېرې، که څوک نه وي، کينې او زړه تشوي، ژاړې، بنې ډېرې او بنسکې بهوي شرم دی، ته په داسې اقليم کې ژوند کوي، چې ژړا هم گناه ده، که وژاړې خلک در

باندي بدگومانه کيږي، که وژاړې خلک گومان کوي چې هرو مرو له چا سره مينه لري او مينه؛ داخو لويه گناه ده.

راځه دلته خپل سرزما پرولي کيږده او وژاړه، بنايې دا ډيره او زه ستا لپاره دلته يو، زه پرتا ډېر مهريان يم، ځکه هېڅ کله ستا د ژړا مخه نه نيسم، څومره چې زړه دې غواړي او بنکې تويې کړه، زه به همدلته يم او درته گورم به.

وطن د غوښنو ماشينونو لويه کارخانه ده، وطن د اوږدې وژنې له تې څخه راوتلی دی او پرتې (هزيان) وايي، وطن زما او ستا لپاره هېڅ نه لري.

ليونۍ! ته خو ژاړې!

خوزه ولې دلته راغلی يم؟ زه هم دويلو لپاره يوڅه لرم. زه هم له بنيادمانو څخه تنستم او ځان پتوم. يوازې غواړم له تاسره اوسم. ته خو پوهيږې چې زه شاعريم دلته چې ته ژاړې، له ماسره زما د شعرونو کتابچه ده، زه منتظر يم چې ستا زړه تش شي، ستا او بنکې خلاصې شي، بيا نو ماته وگورې، يوڅه موسکۍ شې بيا به نو زه خپله کتابچه پرانيزم او خپل ټول شعرونه به درته ولولم. دغوښنو ماشينونو په دې لويه کارخانه کې زما د شعرونو اوريدونکې او مخاطبه خو يوازې او يوازې ته يې.

ته پوهيږې، چې زه په خپلو شعرونو کې له چا سره خبرې کوم، او له چا سره مينه کوم؟ خير، که گناه هم ده خو په شعرونو کې رواده....

شرم دی په داسې يو اقليم کې ژوند کوو ، چې په شعر کې مينه لکه د شعر د شرابو هسې ، خيالي او وهمي ده ، هيڅ څوک په ريښتيا مينه نه کوي ، ځکه دا خو گناه ده.

گوره ، زه او ته رتلي يو ، ځکه چې له يو بل سره مينه لرو ، خوله ټولو څخه څومره بنکلی کسات اخلو ، دلته له ټولو لرې ، ته ژاړې او زه خپل شعرونه لولم.

ليونۍ ! يوه كيسه واوره !

زموږ د کلي په مخامخ غره کې دوه لويې ډبرينې څپرې دي يوه څېره لکه يوه پغله او دوهم يې يو زلمی دی ، کليوال وايي ، په پخوا زمانو کې دوه مينان وو ، چې د دواړو د کورنيو ترمنځ بدي وه . کله چې کليوال او کورنۍ خبر شول چې دوی دواړه يو له بل سره مينه لري ، نو د هغوی په مړينې پسې يې را واخيسته له مينانو څخه ، چې لاره ورکه شوه غره ته و تښتيدل او هلته يې خدای (ج) ته سوال وکړ چې دواړه په تيرو بدل کړي ، لوی خدای (ج) يې سوال و مانه اوله زرگونو کلونو را په دې خوا دوی همدلته سره ناست دي .

زه پوهېږم چې دا دواړه ژوندي دي هسې مور ، دغوښو ماشينونو ، ته تيرې بنکاري او که نه خدای خبر دواړه به څومره يو دبل له غېږو څخه خوند اخلي

نوزه او ته هم همداسې يو ، زه نه وایم چې مه ژاړه او ته هم پريږده ، چې زه خپل شعرونه درته ولولم خو ناهيلې کيږه مه ، که هيڅ نه وو ، زه او ته به هم له خدايه وغواړو چې پرهمدې

ډېره ناست همداسې تيرې شو او د بنيادمانو له سترگو ورک شو.

نړۍ دې دوه برخې شي، نيم دې همداسې لکه غوښن ماشينونه زيږي، لوييږي او مري دې، خو څه دې ستا ژړا او زما شعرونو ته غوږ ونيسي خدای (ج) لوی دی گوندې دوی هم په مينانو کې شمار شي.

ليونۍ!

موسکا دې پېژنم، ډېره ښکلې ده، لکه چې نورې اوبسکې دې په سترگو کې نه شته؟ اوس نوزما واردۍ اې! ته!

همدا ته چې ډاکرنې لولې، ته به هم په مينانو کې شمار شي اوس نوزما واردۍ، غوږ شه چې زه درته خپل شعرونه ولولم. ليونۍ!

ته دې خپل سرزما پرولې کيږده او غوږ شه!

ياهو

عبدالغفور لېوال

۱۸- مرغومي ۱۳۸۴ لمريز کابل

جادوگرې ته سرود

جادوگرې څه دې وکړل
چې دې داسې ليونۍ کړم
دا په سترگو کې دې څه وو
چې له ځانه دې پردی کړم

جادوگرې څه دې وکړل
چې د چين ماچين پا چاشوم
بناپيرۍ مې شوې کنيزې
چې ستا سترگو ته گدا شوم

جادوگرې څه دې وکړل
کفرو دين دې له ما واخيست
ما خودبين چې په کې ځان کوت
هانگين دې له ما واخيست

څه منتر دې په ما وکړ
چې کتاب نه مې زړه تور شو
ستاد مينې ستوري شمارم
بل حساب نه مې زړه تور شو

خه منتر دې په ما وکړ
تاته دو مره در نږدې شوم
ستا په روح کې مې ځان وليد
ستا د نور ذرې ذرې شوم

جادوگرې ستا د سترگو
له پيريانو مې توبه ده
بسم الله د سپينو زرو
مې په غاړه کې پرته ده

جادوگرې څومره بڼه يې
په سندرو دې بلد کړم
لکه شين طوطي غږ يېم
په شکر و دې بلد کړم

جادوگرې څومره بڼه يې
تال له مينې نه خبر کړم
زه ساده د غرو سپری وم
تا په سمولارو سر کړم

ته پوهيږې جادوگرې
چې ته څومره بنايسته يې
له غزلو نه رنگينه
له سندرو نه پسته يې

ته پوهيږې جادوگرې
نور له ژونده جدا کيږم
له دې وروسته ستوري شماره
په آسمان کې پيدا کيږم

جادوگرې لاس دې را کړه
چې له دې جهانې ولاړ شو
له شکمنو سترگو پټ شو
د گومان دنيا نه ولاړ شو

جادوگرې لاس دې را کړه
چې د ستورو مېلماڼه شو
له هغه ځايه چې راغلو
هلهته بېرته ور ستانه شو

جادوگرې لاس دې را کړه
زماله ژونده زړگي تور دی
يو آرام ځای ته مې بوځه
دې دنيا کې څومره شور دی

جادوگرې لاس دې را کړه
زما ژوند دی ستا په لاس کې
لکه شین غمی د گوتې
داسې بند دی ستا په لاس کې

جادوگرې لاس دی بڼکلی
د تک سپین سوسن په شانې
رغوی را کړه چې بې بڼکل کړم
د خواږه وطن په شانې

جادوگرې جادو و کړه
دا ژوندون را څخه واخله
یا خو اور په دنیا بل کړه
خپل بيلتون را څخه واخله

جادوگرې جادو و کړه
مادې غیږې ته میلمه کړه
د ژوندون ورکه مانامې
بیرته روح را ستنه کړه

جادوگرې زړه مې واخله
په بدل کې بنکلا را کړه
ها چې زه ورپسې گرځم
هغه ورکه مانا را کړه

جادوگرې څومره بڼه يې
لاس دې زما په سترگو کيښود
اوس جنت په سترگو وينم
دوزخي جهان مې پريښود

وږی-۲-۱۳۸۲

د شهادت کليمه

ته مي ياديرې خو در تللی نه شم
ژوند مي په هر گام کې اغزي کرلي
پوهيرې؟

ژوند نه مي زړه دومره تور دی
لکه داستاله تورو سترگو خخه
چې په رنجو ککره او بنکه راشي
او ستاد تور کميس گريوان کې چيرې خان پت کړي
پوهيرې؟

ژوند ستاد بيلتون له غم نه لوی پيتی دی
خو تر هغو به يې پر سر گرځوم
چې يوه ورځ يې ستا په مخ کې کوز کړم
مامې د مرگ وروستی سلگی يوازي تاته پريښي
پريږده! د ژوند وروستی شيبه بنکلې شي
پريږده، چې ستا په مخ کې
د شهادت دا کليمه درسته کړم
خدای خو شاهد دی چې پر ما گرانه يې.

غم

ستار ترنگیږي
ته مې مخ ته ناسته
خوزه له تا خپه يم
نغمه زما په زړه چرې را منډي
تابې وفا را ته بیگانه څه وویل؟؟
هیڅ مې له زړه نه وځي
اود ستار نغمه مې زړه کې
غم په شور راوړي

يو شيبه مينه

ستنه شوې و دې خندل
سردې زما پر تتر کېنښود
زما د زړه درزادې وا وریدله
اې!
دې ماشوم بيا درته غوږ کې څه ويل؟
زه خو دده خبرې نه منمه
دی چې له ما خپه شي
په پټه ، ټولې گيلې تاته کوي
پام کوه!
داليونی هرڅه وايي
گوره خپه چې نه شي.
ستنه شوې و دې خندل
زما تاوده نفس
داستا پر بنکلي و چويلی را پروت و ربل دانه وانه کړ
ستا د بدن عطرو مې ذهن ته جنت وښوده
مگر رښتيا ووايه!
چې زما د متو منع کې
ولې د پانې په څېر ورپرديدي؟
ستنه شوې و دې خندل
چوپتيا خوره وه
او ما و تا دخپلې مينې لاره ونيوله

دواړه سوچونو کې ډوب
خدای خبر خومره ډېر مزل مو وکړ
چې ستا د بنکلي غږ خوږې زمزمې
د سکوت سپينه آيينه ماته کړه
پوه شوم گيله دې وکړه ودې ويل:
چې ستا د گوتو د شوخی له لاسه
زما غوږ والی خدای خبر چېرې رانه ولويدله
وگوره غوږ مې تش دی
زه بې ځوابه هک حيران پاتې شوم
خدايزده زما سترگو کې دې څه ولوستل
چې را ستنه شوې راته ودې خندل

غزل

يو څوک دې په سندرو او په ویر یادوي
مرید دی په حلقه کې نوم د پیر یاد وي

د زلفو په تړلو مو څوک کله نازوي
زموږ د جنون نښې په زنځیر یاد وي

زما د لمدو سترگو ماتې ماتې آيينې
دوينو ، او بنکو منځ کې ستا تصویر یادوي

چې زړونه رانه یوسي خپل بنایست ته شي مغرورې
چې زړونه مورامات کړي نو تقدیر یادوي

د یارد نامه توري مې سلگیو کې ماتیرې
دا څوک په دې دنیا کې مافقیر یادوي

لیندی ۱۳۸۲

ستړی يممه ستړی

عشقه ناوخته راغلي
نړۍ د زړودسكو په ټولو لو بوخته
ستاملنگۍ ته د چاپام نه شته
په چا به رحم وكړي؟
دلته چې مينې ته گناه وايولا
ته به دې اسپه چپرې ودروي؟
عشقه ناوخته راغلي
غر بنياد مونه ډك
سيند بنياد مونه ډك
چپرې خالي د جنون دنبته نه شته
نو وايه عشقه ستا شلیدلی گريوان
خپل بېر سر
او زما دميني او بنكي چپرې يوسم؟
عشقه ناوخته راغلي
زه نور زلمی نه يم چې مينه وكرم
لكه آدم د خپل هاييل او قاييل
دشخړو سيل كوم
عشقه ناوخته راغلي
د بې مھريو د ساده نسل له لاسه ژاړم
خوك مينه نه پېژني
خوپه مينو پورې دومره خاندي

چې کله کله ورنه ځان هم هېرشي.
نو عشقه داسې حال کې
وايه چې تاڅنگه کړم
خپلې محبوبې ته مې څه ووايم؟
اوله ژوندون څخه داستري بدن چېرې خنس کړم؟

زما اتن چي جانانه

گران و حيد عمر ته

زما اتن چي جانانه !

کله چې ځي يو ځل خوشاته گوره

بنايي کوم څوک دې هر قدم سره د اوبسکو خاڅکي و بهوي

زما اتن چي جانانه

ته چې د ډول له هريو گرز سره لاسونه تاو کړي

زما په زړه کې پښتنه وينه غور ځنگ وکړي

ته چې خپليو نه خړپا پورته کړي

زما په سر کې د ځوانۍ ولولې شرنګ وکړي

د اتن چيانو ساز لميه ميره !

هره شيبه مي ستا خدا ياديري

چې مرور شي بيرته وگرځيري

زما دې هغه بسکلي ادا ياديري

زما اتن چي جانانه !

کله چې ځي يو ځل خوشاته گوره

بنايي يو ورځ دې دا شاعر ملگري

په زړه درو وريږي

بنايي يو ورځ دې شاعر ملگري غږ واوري چې:

((يو ځلي بيا په دې لار راشه

په پخوانو پلونو دې پريوتل گرونه.))

بدمرغي

پام کوه ونه ژارې
 اوبنکې دې مه بهوه
 اوبنکې دې پتې خپلو سترگو کې خوندي وساته
 دلته ژړا ته هم گناه وايي او شک پرې کوي
 که درنجو ليکې دې راغلي په سپين مخ
 نو ټول به وپوهيږي

چې تا د مينې په خاطر ژرلي
 پام کوه ونه ژارې
 مور د نړۍ له بدمرغانو څخه هغه دوه يو
 چې آن ژرلی نه شو
 پوهيږي !

هغه ورځ چې تا وژرل
 زه څومر و سوځيدم؟
 ځکه چې ټوله دنيا وپوهيده
 چې موربه دواړه سره مينه لرو.
 له دې نه لويه بدمرغي چېرې ده؟
 چې ژړا جرم وي
 او مينه وي د ټولو گناهونو ابی
 له دې نه لويه بدمرغي چېرې ده؟
 چې څوک دخپلې معشوقې په اوبنکو

وشرميږي

او خپلې اوبنکې د خپل زړه په وينو و مينځې

له ويرې څخه؟

۵ مرغومی ۱۳۸۲

زه مساپريم خو غريبه ته يې

((خپلې گيلې به ديوالو ته وکړم
ځکه چې ته خو ورته غوږ نه نيسي...))
آه ياره دادې ليک کې څه ليکلي؟
مساپر زه يم خو غريبه ته شوې
بيگه مې ستا د ناچارۍ گيلې ته ډير وژړل
له اووسيندونو او اوو غرونو لري
زما د زړه په هريو غږ کې ته يې
ستا چې په زړه کې گيله وگرځيري
زه يې همدلته اورم
گرانې زه اوس هم ستا په زړه کې اوسم
او هر نفس سره دې ساه و باسم
خپلې گيلې دې خپل زړگي ته کوه
پوهيري؟
دلته هم آسمان شين دی
او د لمر بنکلي طلايي بگۍ دورځي پر لارځي اوراځي
مگر پر زمکه نه اشنا سيوري شته
نه توري زلفې نه لونگۍ نه خادر
نه د زړو خپليو خرپ نه د ټيکريو وږمې
نه ستا د بنکلي رغوي عطر چې زما ډير خوښېده
زما اوږه تشه ده
ستا توري زلفې پرې خوري وري خپې نه وهي

زما غاړه ستا د نفسونو له گرمۍ نه ليرې
او وچې شونډې مې موسکانه لري
نه کابل جان شته نه يې د ننگ اسمايي
نه يې خيږه هوا چې ستا د غيږې عطر لري
دلته د هسکو بنسبنه يې مانيو جسم کې
اروا وي نشته

زه مسا پرېم او غريبه ته يې
خو اشنا زه در څخه ليرې نه يم
زه خو اوس هم لاستا په زړه کې اوسم
له ديوالونو سره مه غږيږه
خپلې گيلې دې په خپل زړه کې ها شاعر ته وکړه
چې که دنيا څخه هم ولاړشی
ستا له زړه نه ، نه ځي .

۱۲-۲-۲۰۰۴

د ټوسن بڼار اريزونا

د هستۍ الفبې

هو !

زه پوهيږم چې ياديرمه دې

راته ليكلي دي دي :

چې د شعرونو کتابونه مې په اوبنکو مينځې

زما د زړه د وينو کړنې دې په اوبنکو لمد وي ، وچوي

او زما يادونه دې د زړه شپو کې خراغ بلوي

هو ! زه پوهيږم چې ياديرمه دې

زه ستا په پاڅه او سپيڅلې مينه بڼه پوهيږم

خوراشه ما وگوره !

چې ستا تصوير ته په لمدو سترگو خبرې كوم

زه دلته ټولو ته بې سده ليونۍ بنکارېږم

نورد ځوانۍ خوبونه وينې ، خپلو سترگو ته اوبه ورکوي

د سپينو نجونو د بدن په ليدو آه وباسي .

خوزه د خپلې کوتې وروترم

او په شيبو شيبوله ځان سره يوازي اوسم

ستا تصويرونه او ليکونه گورم

يوازي ستا د ليک خبرونه شعرونه ليکم

اوس خوزه نه

زما شاعره ته يې

ته زما زړې ناسته

زما له خولې څخه شعرونه وايې

اوس چې ته نه يې زه شاعر هم نه يم
نو اوس منې چې زه په تا ژوندی يم؟
نو اوس منې چې د هستۍ الف و بې
ستاد نامه له يو الف څخه پيليري او په بل ختميري؟

۲۰۰۴ - ۲ - ۱۷

توسن - اريزون

غزل

بيگناه دوه پرېنتې وي مقررې دلته راغلي
داستاله بنكلو سترگو نه كوترې دلته راغلي

قسم جانانه ټوله ورځ مې زړه كې گرځيدلې
چې نيمه شپه دې وكړلې وزرې دلته راغلي

په شنو سترگو يې ستا د تورو سترگو غلا كوله
يو دوه د پرنگيو جادو گرې دلته راغلي

د عشق له پيغمبر سره د سرو كفارو جنگ و
بيگناه د ملايكو څو لښكرې دلته راغلي

سلگۍ سلگۍ اسرې لكه افغانې مهاجرې
داستاد سترگو جنگ نه مرورې دلته راغلي

پرون دې دلېوال د غزلونو كتاب لوستی
خبرې دې خوږې لكه سندرې دلته راغلي

۱۷ مارچ ۲۰۰۴ تو سن اريزونا

غزل

شب پرست يم خپل يزدان سره مې شپه ده
ستاله زلفو او باران سره مې شپه ده

مجلسی ياران مې ستوري او سپوږمې دي
مسا پریم شنه آسمان سره مې شپه ده

ستاد سترگو څه نیکمرغه اسارت دی
چې له تیراوله کمان سره مې شپه ده

له گونگرو یې د لنډیو شرنګا اورم
ستاله ټیک او له پیزوان سره مې شپه ده

چې ویده شمه بس جنګ په خوب کې وینم
ستاد حسن له افغان سره مې شپه ده

۱۹ اپریل ۲۰۰۴ ټوسن

وعدہ

نه !

ته مي هېره نه وي

ته مي په ياد وي ، ستا وعدہ مي هم په زړه باندې وه
زما يادونه لا ، له تاسره وو

خو خداي (ج) خبر چې ولې در نه غلم ؟

باران په شرک وریده

ماد باران د ټولو خاڅکو په شمېر ته ياده کړې

تاراته وييلې وو چې زه به ځان په واینو لوند کړم

کله چې ته راځې نوزه به په شرابو کې لمده خيسته يم

هو ! دا مي هرڅه ياد وو

ستا د وعدې هره شيبه مي په خاطر کې شنه وه

زه پوهيدم هغه ډيوې چې بلې کړې وې تا

اوس خلاصيدي او وار په وار مړې کيدي

خو خداي (ج) خبر چې ولې در نه غلم

ته مي په ياد وي ، ته مي نه وي هيره

او په سرو واینو کې لوند خيشت بدن دې

زما سترگو ته نيغ ولاړو

زه پوهيدم چې ته به راشې

زما د خونې ور به وټکوي

زه پوهيدم چې له ژرانه به دې سرې سترگې را واپوې

گيله به وکړې

چې شراب خلاص شول ، ډيوې مړې شوې
ولې را نه غلې ته؟

زه پوهېدم چې زه به چوپ ولاړيم

ځکه زه نه پوهېدم

چې ولې درنه غلم

زما په لاس کې به يوسپين کاغذ وي

ما غوښتل شعر وليکم

نه شعر مې نه ليکه همدا سې ناست وم

يو ازې سپينه پاڼه

زه پوهيدم چې ته به پاڼه زما له لاسه واخلي

په دې گومان چې ما به نوي څه ليکلي وي پرې

خو پاڼه سپينه ده يو ازې يې په سر کې دي يو څو توري

(غواړم وطن ته ولاړ شم.)

۱- مې - ۲۰۰۴

ټوسن - امريکا

يا هو

بيگه دلته راغلي وه ډيوې سره نجلی
آسمان نه پريوتلې وه ډيوې سره نجلی
د سپين کميس گلان يې د مظلومو وينو خاڅکي
ملنگه وه ، سپيڅلې وه ډيوې سره نجلی
په کلي کې نن باد د اسرافيل شپيلی وهله
بيگه کوم چا ويشتلې وه ډيوې سره نجلی
يو روڼ ستوری را پريوت ، خلکو وليده له ورايه
همد غلته لويدلې وه ډيوې سره نجلی
د کلي ملايانو تر سبا هو ، الاهو کړ
د قدر شپه بللې وه ډيوې سره نجلی
يو خوليوني ولاړو چې د زړونو نذر ورکړو
ارمان چې نوره تللې وه ډيوې سره نجلی

۴ مې ۲۰۰۴ توسن اريزونا

يوازې

هره شيبه د ژوند خپره بدليري
هره شيبه د مرگ په لوري يو بل گام اخلم
لكه د مني پانه رپرډمه او ليرډمه د ژمي په لور
او باد د عمر سپينه واوره زما پرسرا شيندي
يوازيتوب

يوازيتوب مې خوښ دی
چې په لمدۀ کبله ، بر بندې پښې
يو خوگامونه واخلم
او هرڅه هېر کړم دا بد لپاره
مامې له ژوند څخه يوازې بد بيني زده کړې
هرڅوک يو څوک دی ځانته
هغه چې زما په شانې نه دی هغه زه نه يم
هرڅوک چې زه نه يم دوزخ دی زما
زه چې يوازې پيدا شوی يم يوازې اوسم
دادی:
د مرگ په خوا يوازې درومم.

۲۰۰۴-۱۱-جون توسن اريزونا

هو دلته مينه نه شته

دلته هرڅه شته دي خو مينه نه شته

دلته د مورد لاس توده ډوډۍ غلمينه نه شته

دلته رگونو کي شراب گرځي او زړونه په هوس

دربيري

دلته زما او ستا په شان وجود کي وينه نه شته

دلته رنگونه دي، غوغا ده او شوخي ډېره ده

دلته سپيڅلي او ساده بنکلا زما د کلي

هغه په سترگو توره او په مخ سپينه نه شته

زه دلته دوی ته خپل هرڅه يادوم

دوی را ته خاندي وايي

هو هلته هرڅه دي او دلته نه شته

وگوره دلته سپينه سوله ده او جنگ هم نه شته

دلته غلام نه شته تالان هم نه شته

دلته يوازې وداني شته و رانول چېرې دي

هو دلته مينه نه شته

خو په لاسو د انسان

د انسان مړينه نه شته

واشنگټن DC ۲۰۰۴ / ۲۹ اگست

د سپوږمۍ په ارمان

پايڅپي مې بد و هلي
 بيل مې په پوله خنښ كړ
 او د لينستي رڼو اوبو كې مې لاسونه پريولل
 د جوارو لوی پتي ته خيرشوم چې مې ته وليدي
 په شنه گيډۍ كميس دې سپين گلا باتون مات كړي
 او د پاوليو شرنگهار دې د چنچنو له نغمو سره گډه
 خومره بنايسته وي بلا
 زړه مې له ډېرې خوشالۍ الوخي
 سړكال مې ځمكه له گروي خلاصيري
 او له روژې څخه به مخكې ستا ډولۍ راوړم

كابل له سپينو واورو لاندې پته دي
 باغ بالا كې سبرونې وچې شوي سړكال
 ستا نفسونه ډېر تاوده بنكاريري
 زما تاوده لاس كې دې سپين لاس خولې دي
 بيگانه دې بيا ژرلي؟
 په تيليفون كې دې له غږه پوه شوم
 اوس ستا څېره كې د ستړيا نښې له ورايه وينم
 اوس زه اوته سره ډېر نه شو ليداي
 ژوند زما اوستا ترمنځ ديوال جوړ كړي
 ژوند سرگردانه دي د ښار كوڅو كې

بنار لکه تور بنا مار ز مور مینې ته اور را شیندي

* * *

د خپل کوچني کمپیوټر غبر او وینس کرم
دا د شیطان صندوقچه هره ورځ همدا سې کوي
ستا بریننا لیک مې ولوست
کرکې ته ودریدم
خو ته منې دلته آسمان نه ښکاري
دلته په میاشتو څوک سپورمې نه ویني
دلته سپورمې چاته سلام نه وايي
دلته نیویارک کې یې آسمان غلا کړی
زه سپورمې نه شم لیدای
خو ستا لیکلې ټیکې لاهم زما پر شونډو ناڅي
(شین آسمان ذرې ذرې د سرو زرو یې تنابونه
سپورمې د بام په سر په یار وایه سلامونه)

۲۰۰۴ سپتمبر نیویارک

اروا او ځنگل

ما ځنگل و آزموږيه

ما له ځنگله سره نفس و يوست او ځان مې شين کړ
او زما وجود د ځنگله شنه بدن کې وغځيده
ماله ځنگله سره خوشې تيرې کړې
او د کوچني سيند له سندروسره و بهيدم
ما په ځنگله کې ځان پخپله ورک کړ
ځنگل زموږ په شان دی:

شار

مهربانه

او وحشي خوبنکلی

ځنگل زموږ په شان نه

زموږ د اروا په شان دی

هلته هم پرانگ او سپرې

او هم د سترې هوسۍ بنکلي بچي

ځنگل کې مار له ونې ځان راتاو کړي

او د مرغیو ځاله ټوله له بچو تشه کړي

ځنگل زموږ د اروا په شان دی

دلته لیوه او غزال دواړه اوسي

ځنگل له ځان څخه دویرې په شان

له گڼو بوټو لاندې تورې بلاگانې او شیشکې ناڅي

شپه په ځنگله کې ستوري یو یو بنکاري

اوسپورمى خاڅكى خاڅكى خاڅي
له شنوگڼو خانگو

دلته د باد نغمه له پانو سره لوبې کوي
لکه د دنگې نڅاگرې د پايزيب شرنگهار
خود ځنگله سهار د بنکلي معشوقې د سپينې غاړې په څېر
همدومره سپين

همدومره روڼ

همدومره پوست دى منې؟

چې کله ويښ شې بيا يې بنکل کړې نو
الله اکبر

يوه نړۍ لار د ځنگله د بوټو منح کې تللې
د وچو پانو پرې غالى خوره ده
د الارزمورډ ژوند تر پايه اوږده
چېرته يو ورک لاروى نه شته چې سلام دې واخلي
او وچې پانې به ماتيرې ستا تر پوندو لاندې
ځنگل زمورډ يارانې په څېر دى
ځنگل زما په څېر ياغي
خو ستا په څېر بنکلى دى
ما ځنگل و آزموبيه
اوته زما د روح ځنگل ته راغلې
له هم هغه ازله
کله چې ته خپه شې

نوځنگل اور واخلي اوونې سوځي
کله چې ته وځاندي
پرځنگله شرکنده باران وريري

۸- سپتمبر ۲۰۰۴ مریلند - کوزاډیلډي ځنگل

غزل

ستا يوې جلوي ته له گناه ستړي بدن شو اور
وتراشه دا روح مې پريرېده خير دې که مې تن شو اور

خان نه يم راغلي او سفر مې تر خپل خانه دی
ستاد مخ رڼا ته ددې لارې لوغړن شو اور

مړه خاوره ويده وه خو چې تاورته تش وکتل
ويښه شوه خو پوه نه شوه چې څنگه پرې وطن شو اور

گل په خنديدو کې ستاد حسن نښه راوړ له
ماته مې په ځان کې دغه څيرې پيرهن شو اور

تانه يې رڼا زده کړه او مانه تا ويدل او سوز
څار شه زموږ له مينې نه چې دومره برخمن شو اور

دومره مې در واخله چې خيرن خلک مې نه ويني
ماته خو په دې دنيا کې دغه شان بودن شو اور
۳۰ وږی ۱۳۸۳مريڼد کالج پارک

علامه رشاد ته چې دياليدو ارمان يې زما پر مساپر
زرگي پاتې شو !

خپل استاد ته !

او ستا دلمر په شان وجود هم پريوت
هېڅ مې باور نه راځي
ها مازيگريه مې هميش په زړه وي
چې پر سبا يې زما سفر پيلېده
زه ستا د کور په لويه خونه کې ناست
او ستا د تود غرله وړمو سره جنت ته تلمه
تاراته وويل چې :
...پام چې وطن هېره نه کړې
مگر استاده ! ته چې ولاړې
دا وطن او مور په چاته پريږدې ؟
مگر دا ژوبله او يتيمه پښتو چا ته پريږدې ؟
يوه ورځ تارا ته ويلې وو چې :
(فخر شاگرد هنرمند به استاد رسد)
مگر استاده !
اوس حيران يم چې زموږ فخر به چاته رسي ؟

مورډه بې فخره شو

بې سره شو

بې لمره شو

بس ته چې ولاړې

اې د پښتون مذهب رهبره وايه

زموږ د پوهې پيغمبره وايه

که ستا د تللو نیت و

ولې دې مورډه ته دو مره مينه راکړه

مورډه خو ويده وو د ابد په شپو کې

ولې دې مړو رگو کې وينه راکړه

دا وينې زلميان به اوس په کوم لوري ځي؟

ته خو بې مشرد دستار سپړې وې

دا افغانان به اوس په کوم لوري ځي؟

استاده ! اوس به دا نيمگړې نسخې چا ته لولم

دا - د خوشال فرهنگ - به څوک وليکي

دا د - اټک - لاندې به څوک وڅيړي

د ستر پښتون نيکه به څوک پېژني

زما د تاريخ د هسک له لمر سره خو ته آشنا وې

خو

ستا د لمر په شان وجود هم پريوت

هېڅ مې باور نه راځي

نه !

زه دا منلی نه شم

لاډېر څه پاتې دي چې ته يې وکړې
يوازې ته
يوازې ته
يوازې ...

واشنګتن دي سي
د دسمبر اوله ۲۰۰۴

تصوير

ستا را پېرلې تصوير
هغه په تور ټيکري کې بنکلی تصوير

هو !

هدا اوس هم زما په لاس کې دی او گورم ورته
ستا بنکلی سترگې خو تصوير کې هم خبرې کوي
ليونې !

سترگو کې دې څه پټ کړي؟
چې زما ټول عمر يې و خوړ
خو تفسير مې نه کړې .

۲۱ نومبر ۲۰۰۴ مریلند

غزل

جانانه د خوږو سترگو تصوير سره دې ژاړم
د خوب او خيال له تور او سپين تعبير سره دې ژاړم

دا تاراته ويلې و چې بند کې به مې ساتې
ته نه يې د يادونو له زنځير سره دې ژاړم

ستا او بنکه مې تاويز کړه گرځومه يې په غاړه
له پير سره دې ژاړم له فقير سره دې ژاړم

بس تا کې چې او سيرم ليونې يمه وطنه
خدا سره دې خاند م او له وير سره دې ژاړم

برخليک دې دې چې خپله مينه خښه کړې په خپله
ليواله بد قسمته له تقدير سره دې ژاړم

مريلند - امريکا

غزل

توبه مې کړې وه چې ماته شوه توبه مې وکړه
شیخ او ساقی سره همدومره گوزاره مې وکړه

ته به مې خوب غوندې په یاد کې ساتې ښکلې یاره
یو مساپروم، دلته راغلم یوه شپه مې وکړه

افغانستان غوندې زخمي زړگی مې راوړ درته
جانانه راشه، شونډې راوړه څه چاره مې وکړه

دې ته دې هم لویه گناه وویل زما قاتله
چې ځنکدن کې دوطن خواته سجده مې وکړه

زه ستړی نه وم خو پښتو مې مخ ته ودریده
توره مې ماته کړه دښمن سره جرگه مې وکړه

لیندی ۲۵-۱۳۸۳ و اشننگتن

دهند په سمندر کې د خونامې زلزلې ۱۵۵ زره کسان ووژل

زلزله

او زمکه ريرېدي

خپې الوخي

د خلکو لودی

لکه قیامت، موراو زوی نه پیژني

د خدای (ج) پر زمکه څه بلا پریوتې

چې خلک یو د بل د غوښو بوی نه پوزې نیسي

طبیعت په لوبه بوخت دی

خلکو کبان نیول خو نه وو خبر

چې د طبیعت په یوه لوبه کې به

کبان په دوی ماړه شي

کله چې زمکه دالله (ج) د بندگانو تر پښو لاندې

راوخرخېده

لویانو چیغې کړې:

یارب

یا بگوان

یا عیسی...بودا... موسی راورسیرئ...

خوماشومان او لیوني پوه نه شول

چې چاته پاس وگوري

دوی ډېر نېکمرغه وو چې نه پوهېدل

ځکه اول يې زلزلې ته کتې کتې و خندل او وروسته مړه شول
اسمان لاشين و

چاڅه ونه ويل

دڅپو غږ کې چيغې ډوبې شوې

خنداوې پراو بولا هوشوې

بنځې تر اوسه لا څپو ته گوري

خوشپه تياره وي داو بو پر سر دهېڅ ماهيگير

دکوچنۍ بېړۍ خراغ نه بنکاري

په جوماتونو کې اذان

په مندرونو کې زنگونه نشته

دکليساوو صليبونه مات دي

خلک دلويو پانگه والو دخيرات په ډوډۍ

يوبل له ستونې نيسي

او ماشومان

لاهم په خټو کې دمړو ميندو له تيو څخه وينې روي

* * *

پرزمکه خلک ډير دي

څوک يې په جنگ څوک يې په اور کې سوځي

څوک زلزله کې تر او بو او خاورو لاندې ورک شي

او يو ځل بيا بشر په دې پوهېږي

چې مرگ دکوندو يتيمانو غم وي

نه دهغو چې مړه شول

د مرگ غمیزه لا ژوندی ده
دهندي او بنگالي بنځوله او بنکو سره لوبې کوي
خو ها چې مره شول په دې نه پوهیږي.

* * *

یولیونی د ونې بناخ کې ناست و
ونه ولاړه وه دختو منځ کې
اولیونی لکه مرغه په کې ژوندی پاتې و
لیونی وژړل او ویې خندل
او بیا یې داسې وویل:
په دې دنیا کې به لا اوس هم چپرتنه جنګ روان وي
او ځینې خلک به د ځینو خلکو وینې غواړي
دا دی طبیعت ورسره مرسته وکړه
طبیعت ډېر ووژل
نو اوس کېدای شي
جگړه ماران ماړه وي
او جگړه ودریږي
لیونی وژړل او ویې خندل
ونه ولاړه وه
او دی لکه مرغه په کې ژوندی پاتې و.

۲۰۰۵ جنوري ۲

انديانا-متحده ايالات

بند ۵

شيخ وايي بڼه كوه او بدمه كوه
خو شيطان دانه مني وايي:
بد كوه او بڼه مه كوه
ماته خود واړه په غلظه ښكاري
آيا دنيا كې بس همدغه بڼه او بد دي
بل څه نشته مگر؟
زه نه د شيخ نه د شيطان منمه
د خدای بنده يم بس د خدای منم

او مينه كوم

جنوری ۲-۲۰۰۵

انديانا- متحده ايالات

پوښتنه: آیا دومره لویه بښنه شته، چې جگره ماران هم وښيي؟

نه پوهیږم

دنیا یو بل توپان په سراخیستی
بیا د دیوانو په سرونو کې چینجی نسوریږي
او بشریت په خپله سپینه تنډه لاهم د جگرې داغ لري
دانسانیت د پیداښت له ورځې
زموږ تاریخ د د ووسترو گناهونو په دوزخ کې سوځي
یو (غلامی) او بل (جگره) او وژل
خدای ج د انسان د بد مرغیو طوق د دغو شیطانانو
په لاسو کې ایښی

د غلامی شیطان د عدل بوربو کی کی مړ شو
خو (جگره)

آخ خدای ج دې پرې مور بوره کړي
لاهم دستر بابا آدم دا اولادې شرم دی
دنیا یو بل توپان په سراخیستی

قیامت به راشي خو حیران یم چې زموږ غاړې به
د جگره مارو تر گناه لاندې کږې تر خدایه څنگه ورشي!!

مریلند - امریکا

غزل

جانانه شوک چپرې هم داسې ناروانه کوي
چې زړه کې ناست وي خو پروا د زړه والانه کوي

دومره ډېر فرق دی ستا د سترگو او د خلکو ترمنځ
خبرې ټول کوي خو هيڅ شوک يې ادا نه کوي

چې ته را ونه گورې روح به مې ځان څه وويني
چې تصوير نه وی آيينه چا ته خدا نه کوي

اخر په زموږ زړونه د خداي (ج) حسن په خوب وويني
دغه مين ماشومان هيڅکله گناه نه کوي

وايي مرگ سخت دی روح له تنه جدا کيږي مگر
ما د وطن بيلتون ليدلی هيڅ پروانه کوي

۲۸- وری ۱۳۸۴ و اشنګتین دی سی امریکه

تصويرونه

که

هندارو تصويرونه ساتلای
مور به خپل اووم نيکه هم لېدلی وای
او اوس به ټول پوهېدو
چې د دارا او سکندر آيينې څه ډول وي
او د جمشيد په جام کې څه بنکارېدل
يوازې

که هندارو تصويرونه ساتلای
نور به بې روحه تاريخ

داسې بې ژبې او مړژواندي نه وای
مور به آدم ته د حوالومړۍ موسکا پېژنده
او په بېړۍ کې به له نوح سره يوځای گرځېدو
ما به آتن کې له سوکرات څخه پوښتلي وای چې
ترتا دوه نيم زره کلونه وروسته
ولې لا هم په - عدالت - پسې دا ورک بشر همداسې ورک
دی؟

اوله موسی نه به مې غوښتې وای چې
ما هم له ځانه سره طور ته بوځي
بس که يوازې

تصويرونه په هندارو کې خوندي پاتې وای
مور به ليلا ته وای کتلي د مجنون په سترگو

او په كعبه كې به مو
د اسماعيل د قرباني نښې له ورايه ليدي
زه به ورتلم اكاډيموس ته چې په خپله ژبه
له اپلاتون سره خبري وكرم
زماله هغه سره حساب پاتې دى:
ستا - ايتوپيا - چېرې ده؟
او انسانان به وژل كيږي لا تر كله دهغې لپاره؟
ستا د خيالي ډيمو كراسي ريښتيا ده چېرې پته؟
موږ خويې اوس هم
د دروغو د لمبو تر شاتور سيوري وينو
له ارستو سره مې نه ده جوړه
ځكه چې لا هم دا خلاقو او ايمان په توپير نه پوهيږي
خو
كه هندارو تصويرونه ساتلاى
ما به له خپل نيکه نه غوښتي وو چې
زما مغرور پلار ته وصيت وليكي:
چې خپل شاعر زوى د ژوندون په لومړۍ ورځ ووژني
بودالا اوس هم ما په خوب كې ويني
هو! زه پوهيږم چې له ما خپه دى
ځكه زه ژوند ته دهغه
په سترگو نه گورمه
ژوند كله ښكلى شي زما دمعشوقې ښكلو سترگو په خير

خوبيا هم ما ته هيڅ ارزښت نه لري
بودا ويريزي چې خوبونه يې زماله وينو رنگ وانه خلي
بودا به نه ويريدای
اوزه به هم ژوندي وای
خو که هندارو کې تصوير پاتې وای
راشه چې زه درته يو راز ووايم
له سلوزرو کلو ډير تير يري
هيڅ څوک پرې نه پوهيږي
چې له هندارو څخه ولې تصويرونه تښتي؟
ماته مې اووم نيکه کيسه وکړله:
چې په هنداره کې شيطان وکتل
او بس همدغه شرميدلي دهندارې حافظه ماته کړه
که درته ووايم خدا به در شي
که تصويرونه په هندارو کې خوندي پاتې وای
مور به ځانونه دبیزو له نسله نه گڼلای

۲۷م ۱۳۸۳

په دې شعر کې وزن خو حایه توپیر لري، خو دا د مانیزو
برخو دیلولو لپاره دیوه نوي میتود کا رونه ده، نه وزني
تېروتنه.

د افغانستان ورکې خزانې

ددوه زره پینځم کال د اپریل په یوویشتم ما بنام د امریکې
په پلازمینه واشنگتن ښار کې د افغانی سفارت او نشنل
جیوگرافیک سنټر په مټ د افغان لرغونپوه ښاغلي
زمریالي طرزي د هڅو او په ټولیزه توگه د افغانستان د
لرغونو آثارو په هکله د یوه فلم پرانیستنه وشوه، چې ((د
افغانستان ورکې خزانې)) نومېږي په دې فلم کې د بامیان
د سترو بوداگانو را پرځېدل و ښوول شول خو تر څنگه یې په
سیمه کې د دریم بودا چې په (ویده بودا) مشهور دی، د
موندلو لپاره د ښاغلي طرزي هڅې او بریالیتوبونه هم د پام
وړ وو. د فلم جوړونکي باور لري چې دا په نړۍ کې تر ټولو
ستره مجسمه ده چې اوږدوالی یې د ایفل تر برج هه ډیر
دی. ښاغلي طرزي وویل، له ډیرو څېړنو او کیندنو وروسته
مود دغه بودا د پښو یوه برخه وموندله، خو کله چې ډاډه
شوم هغه دلته دی، نو کاریگروته مې وویل چې بیرته
خاورې پرې ورواړوي، چې بیا بل وخت په ډاډ او احتیاط
سره کیندنې پرې وشي. د فلم بله په زړه پورې برخه د طلا
تپې د قیمتي خزانې په هکله وه چې له نیکه مرغه تر اوسه
دولسمشرۍ په ماڼۍ کې خوندي ده. د ویده بودا را برسیره

کېدل په نړيواله سطح يوه ستره فرهنگي پېښه ده ،
ورانډوینه کيږي چې ددغه بودا تاريخي ابهت او اهميت به
د مصر له اهرامونو سره برابر وي ، ياد شوي فلم عاطفي
جوړښت درلوده چې د ليدو پرمهال يې پرخينو افغانانو بر
سيړه بهرنيانو هم خپلې اوښکې تم نه شوې کړای . ماله خپلو
اوښکو سره خو کليمې هم مل کړې چې دلته يې لولی ۰

ورکه خزانہ

بودا!

ويده شه

د تاريخ ترخروارونو خاورو لاندې آرام و غځيږه

لا((اږه گان)) د خپل نيکه څېره د غم د غبار شاته ويني

لاشغهار د غشيو خيژي لا گوربت زخمي دي

او د((لوی غر)) د ذهن ځالي له لمبو ډکې دي

لا پښتین نه شي اوریدلای ستا د سترې ډبرینې سینې ورک

درزونه

لا تور شیطان د((براهې)) گردونه مینځي د((سیندو)) پراو بو

لا هم پر موبه لمر د تور د جال له کوره خيژي

لا ستا د دواړو تندیسونو له سو غاړو نه دودونه خيژي

بودا!

ويده شه

په آرام پریوځه

هو دا ریښتیا ده چی

بخدي کې يې د((ساک)) د پيا چا بنسکلي لور برېنده کړه

طلا غونډۍ کی يې د سرو زرو له تاج څخه هډوکي تش کړل

خوته ويده شه

ته آرام پریوځه!

د بخدیني شهزادگۍ روح لاله گانو سره په کور پاتې دی

لاله سیندو یاله آمو څخه اوښتی نه دی

لاخود ساک دلورد گن کمیس پاو لي شرنگیږي
اولادستر نورستان ((لام)) په ((الینو)) مین دی
لاهم ددنگو پکتانیو د قمې زرین لاسوندي بریښي
نوته ویده شه، ته آرام پریوځه!

د بخدیني پیغلي بنايست ته مي سلام دی بودا
ستاد خوبونو پریشانی ته مي هم پام دی بودا
زه لاد زرو کلو شاته بخدیني وینمه

چې اووه کنیزې پرې چاپیری دي سینگاریې کوي
څوک یې باولی، څوک یې والی څوک یې پېزوان سموي
څوک یې په هسکه سینه ږدي د ((سات دیوا)) زرڅپره

بودا بنايست ته یې حیران یم خو ویرېرېمه پرې
چې څوک یې نن را نه هلو و نه له سیندو تیر نه کړي
یا خویې غله د لاجورد و له آمو تیر نه کړي

زه هم پوهیږم زړه مي ریرېدي خو ویده شه بودا
ته د تاریخ تر خروارونو خاورو لاندې پټ شه
چې زه د خپلې بخدیني ښکلې گانې و ساتم
بودا ویده شه

ته خوبښه خبر یې

چې ستاد هله هله ماتوونکي څوک وو
تا خود خپلو تندیسونو پرځېدل ولېدل
چې له ((ارک هند)) څخه ورها خوا یې دیوان نشه کړل
نوته ویده شه، په آرام پریوځه!

کله چې ماد ارشاک توره بيا په لاس ونيوه
او کانيخکا مې بېرته راوست د باگرام مانې ته
کله چې لمر له پکتيا ناخه راوخت او سوريا و خندل
گندهارا ته چې مرغی له پربنا پوره راغلي
چې آسمایي بيا د (ويشنو) د پلازيرغ پورته کړ
او رو هيليو د کوټرو سپين خيلو نه په هوا پورته کړل
بيا به (ارجن) له بهار ته راشي
(کليو پاترا) به دنيل غاړې څخه راوړي زر مصري آسونه
(آشیل) به راشي د (زيوس) پيغام به راوړي طلايي بگۍ کې
او سکندر به خپل زرین تاج ستا پښو ته کيږدي
زرتشت به راوړي د بخدي پيغلي ولور کې د کوبا ارغوان
او د روم پيغلي به گاځونو ته نخيري له لنډيو سره
اراکوزي زلمي به اچوي د څڼو څپې مست اتن ته
او هيندوگی رانی به ناخي د خيبر اتن ته
سمرقندي کوڅی به څرخي کاکړی غاړو ته
او هيندو کڅ به له پامير سره پيالې کړنگوي
بيا به نو تارا وينو و له اوږده خوبه بودا
بيا به دې باسو د تيارو له تور آشوبه بودا.

د دوه زره پينځم کال د اپريل يو ويستمه

واشننگتن ښار - امريکا

اپه گان: د افغان لرغونې بڼه

گوربت: په ميدان وردگ کې ديوه غره لرغونۍ نوم دی

لوی غر: د لوگر لرغونی نوم

سیندو: نننی اباسیند ، یونانیانو اندوس باله

بخدي: د بلخ زور نوم

ساک: ساکیان د افغانانو هغه لرغونی پښت و ، چې سلگونه کاله یې پر هېواد واکمني درلوده.

طلا غونډی: طلا تپه چې زرگونه لرغوني زرین آثار ورڅخه موندل شوي.

بخدیني: بلخي شهزاد گي.

لام: د نورستان په افسانو کې هغه پهلوان دی چې په شهزاد گي الینو مین و.

الینو (الینا): د نورستاني افسانو اتله ، د لام معشوقه او د افسانوي پنکلا خاونده ، د الینگار (الینگهر) اوسنی نوم هم له همدې څخه اخیستل شوی او مانا یې د الینا مېنه یا کوردی

سات دیوا: دیوا په سانسکریت کې ځواکمن واکمن ته وايي چې د اوستایي دورې ارباب انواع به یې په دې القابونومل ، سات دیواد ساتونکي ځواکمن په ماناده ، چې زرینې مجسمی به یې د شاهي کورنۍ له مړیو سره خښولې چې گواکې د هغو ساتنه وکړي ارک هند: د اټک زور نوم.

ارشاک: آریایي اتل

کانیخکا: کانیشکا نامتو افغاني واکمن

کوبا: د کابل زور نوم

پرنبا پوره: د پېښور زور نوم

آسمایي: په کابل کې د دغه غره نوم له دوو ریښو (آسه) یانې نیکمرغي او (مایي) یانې مورڅخه جوړ شوی چې مانا یې د نیکمرغي مورده.

ویشنو: له هندي ارباب انواعو څخه

ارجن: هندي اتل، د مهابهارت په اتم پرېب (فصل) کې يې له خپل تربور
کرن سره د جگړو کيسه راغلي.
کليو پاترا: نامتو مصري ملکه (شاه مېرمن)
زيوس: د يوناني اساطيرو نامتو څېره
گاڅونه: گاتهونه يا گيتونه زاره آريايي سرودونه چې د هېواد د لرغوني
فرهنگ وياړمنه برخه ده.
اراکوزې (اوسنی کند هار) پکتيانا (اوسنی پکتيا) گندهارا (اوسنی
ننگرهار): د لرغوني افغاني مدنيت درې مهم منځي
(مرکزونه).
هيندوکش: هيندوکش اوسنی هندوکش.

مکتبی

د بر کلي صایب زاده يم
يو مې آس يوه شپې
قصیده مې پخه کړې
گرځومه کوزې
ځوان مرید د خرخي پیریم
رنگ دې ورک شي کوډې نه کړم
کوډې باس م
بند بختونه خلا صومه
دمینو زړو ریباریم
شکرانه مې یا ممیز دي یا توتان دي یا مری
څوک د شمال راته خامک کړي
څوک راجوره کړي خولی
د بر کلي صایب زاده يم
يو مې آس يوه شپې
نجونې گردې رانه تاو وي
تاويزونه رانه غواړي
ملا تل راته په قاروي
سل کوپرونه راته وايي
خو پروا يې ډیره نه کړم
خدايزده ولې
د کوز کلي په زلميو باندي گران يم

ما ته راز ددوی مالوم دی
یو د خان په لور مین دی
بل لېدلې د ملا صایب لمسی
د بر کلي صایب زاده یم
یو مې آس یوه شپې
د شنډ توت ډډې ته ناست یم
شنډ و بنځو ته تاويز کړم
ما شو مان له خپله خلاص شي
ورته دم چې زه ممیز کړم
د برات د میاشتي سردی
نن اوله پنجشنبه ده
یوه پیغله راته ناسته
زښته ډېره بنایسته ده
وايي داسې تاويز را کړه
چې مې پلار لږ بسلمان شي
میرات مړی ولور کم کړي
خوږ جانان مې مساپردی
په دوبي کې مزدوري کړي

نیمه شپه چې شي رابره
په سندرو باندې سر شم
ټول ماران مې په هوډه دي

غږوم ورته شپيلی
د برکلي صايب زاده يم
يو مې آس يوه شپړی
ژرنده گړی مې بڼه يار دی
ډيرې شپې سره يو ځای يو
ظالم بڼه مست ربابي دی
د ځوانی سندرې وايو
شپه چې بڼه ډېره پخه شي
بيا نو بله کړو دوهی
د برکلي صايب زاده يم
يو مې آس يوه شپړی
ژرنده گړی چې نن راغی
په خدا يې راته وويل:
صايب زاده کيسې ته غورډشه
نن اوږه مې دخان يووړل
کور يې ډک له مېلمنو و
څوک له بڼاره وو راغلي
په انگړيې شور ماشور وو
يوه بڼکلي مېلمنه وه
په بڼايست وه بڼاپيری
کليوالو غوندې نه وه
بڼکاريد له مکتبی

شرمېدله پتې يې وويل :
صايب زاده يار ته دې وايه
پير خانې ته دې سلام دى
يو تا ويز خوراته وکړه
چې جانان ته شم منظور ه
شکرانه به پوره درکرم
خدای دې مکړه ادې بوره
مکتبې راته داوويل
بيا يې راگرډا کاغذ
ژرنده گړي توبې وکړې
ويل يې وړانه زمانه شوه
مکتبې نه وه بلا وه
په خدا بېرته ستنه شوه
په کاغذ کې وولیکلي :
((په سندرو يم مينه
دنعمو يم ليونى
په يو چا مې زړه بايللى
غړوي بنکلي شپيلى
يو تا ويز ورباندې وکړه
چې ماگل کړي د پگړى
د برکلي صايب زاده دى
يو يې آس يوه شړى))

۱۳۸۳\۱۱\۴

متحده ايالات- مریلند

افغانان

اوږدې لمنې
گونځې پايڅې
د پوندو چاودې له پوتيو ډکې
او د خپليو په ميخ ژوبلې تلې
د اوږد تاريخ کوڅو کې ځي او راځي
سبا د لوی او ډبرين ديوال تر شاپته ده
نن د يوې مړۍ ډوډۍ لپاره لاس تنه کې
پرون په وينو سره په اوبنکو لمده
يو ځل په چپ ولاړل په بني لاس راغلل
د بنا په لويې څلور لارې کې په چيغو سر شول
بل ځل له تورو سره راغلل
خپل بچي يې له چپه حلال کړل
اوږدې چينې
گل سيب د شمال تر ملا
قرصې رڅچينې پر سر
لينگي د شولو په پتيو کې خوړين
ملا خيشاوه کې کړو په
يو ځل د بيل لاستی په لاس کې بيا قبضه د توپک
يالاس پر تپ ايښی يا گوته پر ماشه نښتي
يو ځل په زيره گنه کار بل ځل د سر په وينستو
يو ځل ملا پسې ولاړ بل ځل په تينسته ترې خلاص

نيم په تقدير مين او نيم يې په پېريانو اخته
نيم يې په تمه د جنت او په دنيا باندې يې لارې تو کړې
خه په مایيو پسې روان
خه يې د مارکس د کتابونو چينجي
خه د سيد قطب د تاويزونو غاړه کې په غاړه
خه اسامه سره په سوږو کې پټ
خپرې گريوان
ډډۍ لمن
ول ول لونگۍ په غاړه
د اربو له رېره جوړې مچنۍ په پښو
د اوبس وندنې پر اوږه مخ په ختيځ دي روان
باريې اپيم دي يا د بنگو ميده شوې پټۍ
خه په (پريتي) مين او خه يې د ((تام کروز)) ليوني
نيم يې له ډېره تکبره زړې مور ته انگريزي غږېږي
خه يې لا اوس هم د مکتب په سوځولو تکبيرونه وايي
اوږده ټيکري
زړې پښې
گلاباتون په پايڅو
په سريې شکور دی په مړوند کې بنگري
ځي لاروان دي خداي (ج) خبر په کومه
خه يې به بدو کې ورکړې دکنيزو په شان ژوند تيروي
څوک په ميړه باندې سگريټ بل کړي

د نسخو د حقوقو کتابونه لولي
ډيمو کراسي لکه یوزورډاينسور
دورې يې خيژي را روان دی خوک يې نه پيژني.
دوی ورته و خاندي او وويريږي
چې دا عجيب ځناور
په دې هېواد کې هم هگۍ کړي هم بچي اچوي.

۱۸ تله ۱۳۸۴ کابل خيرخانه

گيله

پرون ناروغ ومه نا مردې تاونه پوښتلم
تا ويلې آخ !

خدای دې ما مړه کړي

زه خبره نه وم

زه دې په سترگو کې د دروغو نښې نښې پيژنم
که ته خبره نه وي

پرون زیارت کې ډیوه چابله کړه

بیگاه تر نیمې شپې په پته دعا چا کوله

سهار پلو کې او ښکې چا غوټه کړې

ما به خدای څنگه جوړ کړي ؟

د دروغجنو دعا نه قبلېږي.

۱۵ لیندی ۱۳۸۴

د پښتو ژبې پياوړي شاعر رحمت شاه سايل په دې
 ورستيو کې د کابل په نامه يو آزاد شعر خپور کړی دی،
 چې د دغه افغان شاعر د مينې او احساس يوه خوږه
 ترجمانی ده. زما د زلميتوب د خوښې دغه شاعر ته، دا
 خو کرښې د نوموړي د همدغه شعر، لپاره ډالۍ دي.

سايله ستا هغه د خيال کابل

تالا کابل ليدلی نه دی، تا کابل ونه ليد
 سايله دا د افسانو ښار افسانه وگڼه
 په تاريخونو کې يې ورکه شان کيسه وگڼه
 دلته د وينو آيينه کې چې لمر سور ښکاريده
 زما او ستا د ملت تپ چې لانا سور ښکاريده
 هغه وخت موږه ستا غزلې لوستې
 ستا په سندرو به مو خپل د مينې ليک پيل کړ
 ستا په نظمونو به مو يو بل ته لاسونه ورکړل
 سايله هغه وخت موږ ستا دعاته لار څارله
 چې گوندې دا وليکې:

((مادرته ټول عمر د خوبونو ښار ويلي دي
 کله مې پېرزوشي په بمبونو کابل جانه))
 خوستا دعالا پوره شوې نه وه
 چې ستا د مستو ليونو خوبونو
 د ښاپېريو ښار بمونو ړنگ کړ

تلا کابل ليدلی نه دی ، تا کابل ونه ليد
سايله ستا هغه غزلي او زما سندرې
نورې په ورک تاريخ کې ورکې شولې
نور څوک دالرو بر يوځای نه گڼي
نور ستا اجمل زما لايق نه شته دي
د پاچا خان ارمان او بو وړی دی
د ((يو پښتون)) د غږ ضمير را څخه
د کله دارو رنگينو وړی دی
سايله ته لا په روټی پسې او زه يم په نان پسې ورک
يو هم په خپل کور کې ډوډی نه لرو
د اشغړ پيغلي له ډېره نازه
ماته په کور کې مساپروايي
چې خرڅادر په پېښور کې گرځم
راته زلمي لا مهاجروايي
سايله زه او ته د ورک تاريخ تکرار ته سوځو
سايله زه او ته تکرار يو د يعقوب او يوسف
سايله زه او ته تکرار يو د مريمې او عيسی د فراق
بس دغه ښار دې په خوبونو کې ودان وساته
دا د اير وځلی په خيال کې خپل مکان وساته.

مرغومی ۱۳۸۴ لمريز

کابل

سفر

ته لکه د خوړ شگو کې سپينه اورنه چينه
زه لکه دغره د کمره خواته راوتلی گل
ته چې په ملا ماته شې نغمه د شرشرې راوړې
زه لکه ددنگ کوچي پگړۍ کې يو تومبلی گل

ته لکه د سپينې شيدوپی پانه کې سره نښه
زه لکه سهارکې د بيباکه نسيم ښکلی موج
ته لکه د سيند په غاړه جوړه د ماشوم مانۍ
زه لکه ترتا نا رسيدلی بېرته تللی موج

ته کله دروغجنه شې ماشوم درغونه ووايې
زه دې اننگوکې د يوپټ شرم گل ووينم
کله چې بانه جوړه کړې لويه کيسه پيل کړې
دروغو کې دې هم څه خوندور تخيل ووينم

ته لکه د سپين قرآن د کړښو جنتي وږمه
زه لکه د عرش له منارونه د اذان آهنگ
هلته په جنت کې يوه سيمه پښتنه هم شته
ما او تا راوړي له هغه حايه د عشق لونگ

خدای خبر چې مور به دې دنیا ته څه او څه بنکارو
څه خبر چې مور به په کوثر د عشق پریو للي یو
زرځلې د مینې شهیدان شو له دنیا ولاړو
بیا لکه آدم او حوا ځمکې ته راغلي یو

دواړه ماشومان یو دواړه بنکلي یوسپیڅلي یو
دواړه د جنت له پاکې ځمکې نه راغلي یو
کله سره لوبې کړو او کله سره جنگ وکړو
کله بیا د میندو پر زنگون باندې خوب وړي یو

دا خلک ژړلی نه شي سترگې یې خیرنې دي
مور لکه رها د ایمان سترگو باندې نه بنکارو
زه او ته د اوبنکو په زم زم د زړه کعبه مینځو
بس د خدای دوستانو او ولیانو ته رانه بنکارو

ای لیونی مه ژاړه دا ځمکه خو په وینو ده
اوبنکو ته دې پاکه د جنت خاوره له کومه کړم
څه چې په آسمان کې دې له اوبنکو ستوري و تراشم
وریځې به زانگو کړمه او تا به یې ماشومه کړم

مه ژاړه راځه چې په چينه کې دې مخ و مينځم
ژوند همدومره بس دی چې اوبوکې زه او ته بنکارو
واړه عاشقان به موربه وڅښي او نشه به شي
موربه د مينو په خوبونوکې ويده بنکارو

ځه چې د گل خانگه کې يو رنگ شو بل ورېمه د گل
بنکلي عاشقان به مويو بل ته په سوغات ورکړي
راشي ملکه چې د مچيو په مورې وگرځي
ولاړه شي ترخو خلکو ته هم په مينه شات ورکړي

ځه چې له باران سره پر دوه مينو وورو
يا د سپينې غاړې يا د تورو څنورنگ واخلو
ځه چې د بوسې د جل وهلو تنده ماته کړو
پس له ډيره وخته د خوړو شونډو قلنگ واخلو

ځه چې دواړه ورک شول دې دومره ډېرو سترگونه
ټوله په تاريخ کې تيته شوې مينه ټوله کړو
رايې وړو په دومره ډبرينو زړو يې وويشو
دا تياره دنيا چې زه او ته رها په سوله کړو

راشه ما سفرته ملاتړلې ده روان يمه
بس يوازې لاس راکړه اوسترگې دواړه پټې کړه
زه به دې په شونډو له بوسې نه بسم الله وکړم
ته د اقتدا په نيت له مانه تاوې متې کړه

۲۵ ليندۍ ۱۳۸۴ کابل

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**